

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

u kategoriji

LATINSKI JEZIK

za

KLASIČNE GIMNAZIJE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	28
--	----

II. Zadatci:

	12
--	----

Ukupni broj bodova:

	40
--	----

Članovi školskog povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

Škola i mjesto održavanja natjecanja: _____

Županija: _____

30. siječnja 2020.

I. PRIJEVOD

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

Gaius Iulius Caesar, De bello Gallico, IV, 29

Cezarova mornarica na obali Britanije zbog nevremena upada u nepredviđene poteškoće.

Eadem nocte accidit ut esset luna plena, qui dies¹ maritimos aestus² maximos in Oceano efficere consuevit³ nostrisque id erat incognitum. Ita uno tempore et longas naves, quibus Caesar exercitum transportandum curaverat⁴ quasque in aridum subduxerat, aestus complebat, et onerarias, quae ad ancoras erant deligatae, tempestas afflictabat, neque ulla nostris facultas aut administrandi aut auxiliandi dabatur. Compluribus navibus fractis, reliquae cum essent⁵ funibus, ancoris reliquisque armamentis amissis ad navigandum inutiles⁵ magna (id quod⁶ necesse erat accidere) totius exercitus perturbatio facta est. Neque enim naves erant aliae quibus reportari possent⁷ et omnia deerant quae ad reficiendas naves erant usui; et, quod⁸ omnibus constabat⁹ hiemari in Gallia oportere, frumentum his in locis in¹⁰ hiemem provisum non erat.

KOMENTAR:

¹ **qui dies** = is enim dies (misli se na određeni dan u mjesečevu ciklusu)

² **maritimus aestus** – plima

³ **consuevit** – prevedi prezentom

⁴ **exercitum transportandum curaverat** = curaverat ut exercitus transportaretur

⁵ **reliquae... inutiles** – poredaj: cum reliquae essent inutiles ad navigandum; **cum** – uzročni veznik

⁶ **id quod** – ono što (to što) – odnosi se na događaj iz rečenice *magna totius exercitus perturbatio facta est*

⁷ **quibus reportari possent** = ut [milites] eis reportari possent

⁸ **quod** – uzročni veznik

⁹ **omnibus constabat** = omnes sciebant

¹⁰ **in** – za (protiv)

max 28

This image shows a full page of primary-ruled paper. It features ten sets of horizontal lines across the page. Each set consists of three lines: a solid top line, a dashed middle line, and a solid bottom line. The lines are evenly spaced and extend from the left margin to the right edge of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

II. ZADATCI

1. Navedi tražene padeže zadanih sintagmi.

a) **eadem nocte** – genitiv plurala, b) **uno tempore** – dativ singulara

		max 2
--	--	-------

2. Navedi u istom rodu, broju i padežu komparativ pridjeva u sintagmi **aestus maximos**.

		max 1
--	--	-------

3. Promijeni glagolski način zadanih oblika – zadrži isto lice, broj, vrijeme i stanje.

a) **subduxerat**, b) **dabatur**

		max 2
--	--	-------

4. Odredi koju službu u rečenici ima podcrtani izraz:

Eadem nocte accidit ut esset luna plena,...

		max 1
--	--	-------

5. Preoblikuj zadanu rečenicu u konstrukciju koju traži navedeni glavni glagol.

Magna totius exercitus perturbatio facta est.

Legimus...

		max 2
--	--	-------

6. Zaokruži slovo ispred naziva djela koje ne pripada u tzv. *Corpus Caesarianum*.

a) *Bellum Alexandrinum* b) *Bellum Poenicum* c) *Bellum Africanum*

		max 1
--	--	-------

7. Dopuni rečenicu odgovarajućim podacima.

U memoarskim djelima De bello Gallico i _____ Cezar se upotrebom jezika prividno nastoji prikazati objektivnim tako što _____.

		max 2
--	--	-------

8. Navedi naziv karakteristične pojave u latinskom jeziku gdje umjesto pokazne zamjenice s veznikom stoji na početku rečenice relativna zamjenica kako bi se jače istaknula sadržajna povezanost s prethodnom rečenicom (usp. *qui dies... efficere consuevit*).

		max 1
--	--	-------

	max 12
--	---------------

RJEŠENJA

I. PRIJEVOD

Eadem nocte accidit	Iste se noći dogodilo	1
ut esset luna plena,	da je mjesec bio pun.	1
qui dies... efficere consuevit	Taj naime dan obično izaziva (običava izazivati)	1
maritimos aestus maximos in Oceano,	najveće (vrlo velike) plime na Oceanu,	1
nostrisque id erat incognitum.	a našima to nije bilo poznato.	1
Ita uno tempore	Tako je u isto (jedno) vrijeme	1
et longas naves... aestus complebat,	i plima ispunjavala dugačke (ratne) brodove,	1
quibus Caesar... curaverat	kojima je Cezar bio dao (pobrinuo se)	1
exercitum transportandum	da se prebaci vojska (prebaciti vojsku)	1
quasque in aridum subduxerat,	i koje je bio izvukao na suho,	1
et onerarias... tempestas afflictabat,	i oluja udarala teretne [brodove],	1
quae ad ancoras erant deligatae,	koji su bili privezani za sidra,	1
neque ulla nostris facultas... dabatur	i našima se nije davala (nije preostala) nikakva prilika (mogućnost)	1
aut administrandi aut auxiliandi.	ili da [njima] upravljaju ili da [im] pomognu (ili upravljanja ili pomaganja).	1
Compluribus navibus fractis,	Kad je više brodova bilo uništeno,	1
reliquae cum essent... ad navigandum inutiles	budući da su ostali bili beskorisni za plovidbu	1
funibus, ancoris reliquisque armamentis amissis,	izgubivši konope, sidra i ostalu opremu,	1
magna... totius exercitus perturbatio facta est	dogodila se velika pometnja čitave vojske	1
(id quod necesse erat accidere).	(ono što je bilo [i] nužno (neizbježno) da se dogodi).	1
Neque enim naves erant aliae	Naime, niti je bilo drugih [brodova]	1
quibus reportari possent,	da bi njima (kojima bi) mogli biti vraćeni natrag,	1
et omnia deerant	i nedostajalo je svega	1
quae erant usui	što je bilo na korist	1
ad... reficiendas naves;	za popravljjanje brodova;	1
et... frumentum... provisum non erat	i nije bilo nabavljeno (osigurano) žito	1
his in locis in hiemem,	u tim mjestima za zimu (protiv zime),	1
quod omnibus constabat	zato što su svi znali	1
hiemari in Gallia oportere.	da treba zimovati u Galiji.	1

Prijevod: 28

II. ZADATCI

1. earundem noctium (1), uni tempori (1)	2
2. maiores	1
3. subduxisset; daretur	2
4. priložna oznaka (vremena)	1
5. magnam totius exercitus perturbationem (1) factam esse (1)	2
6. b)	1
7. De bello civili (Bellum civile); o sebi govori u trećem licu	2
8. relativno povezivanje	1

Zadatci: 12

Ukupno: 40